

NEMZETI
KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Hadtudományi Doktori Iskola

Cseh Valentin

„Légiriadó vigyázz!”

Angolszász légitámadások a magyar olajipar ellen 1944/45-ben
című doktori (PhD) értekezésének szerzői ismertetése

Budapest

2017

Nemzeti Közszolgálati Egyetem
Hadtudományi Doktori Iskola

Cseh Valentin

„Légiriadó vigyázz!”

Angolszász légitámadások a magyar olajipar ellen 1944/45-ben
című doktori (PhD) értekezésének szerzői ismertetése

Témavezető:

Prof. Dr. Szabó Miklós ny. altábornagy
az MTA rendes tagja

Budapest

2017.

1. A tudományos probléma megfogalmazása

Immáron több mint hét évtizede ért véget a második világháború. E kegyetlen és gigászi küzdelemnek bár voltak katonai és politikai értelemben nyertesei, de valójában mindenki számára megváltás volt a háború befejezése 1945-ben. Jelen doktori értekezésben az 1944. április 3. és 1945. március 27. között Magyarország ellen végrehajtott amerikai és brit légitámadásoknak a magyar olajipart érintő része került feldolgozásra.

Annak ellenére, hogy a Magyarország elleni 1944–1945 évi angolszász légitámadásokkal kapcsolatban számos könyv és szakcikk jelent meg az elmúlt évtizedekben, s némely olajipari cégek ellen végrehajtott légi offenzívák történetét is közkinccsé tették, de a magyar olajipar egészét ért bombázások történetének alapos és összefoglaló feldolgozásával adós volt eddig a hazai hadtörténetírás. Ez az oka jelen értekezés elkészültének.

A doktori disszertációban bemutatásra kerül az 1944 tavaszától 1945 tavaszáig – döntően – a kőolaj-finomítók ellen végrehajtott bombázások története, valamint a támadásokhoz előzményként kapcsolódó katonai és politikai eseménysor is. E mellett az értekezésben kiemelt helyet foglal el a kőolajnak a második világháborúban betöltött szerepe, továbbá a hazai légvédelem és légoltalom helyzetének és az egymással szemben álló légierőknek a bemutatása is a hadtörténeti téma jobb megértése érdekében.

2. Hipotézisek

Az alábbi hipotéziseket fogalmazom meg, amelyeket a doktori disszertáció fejezeteiben bizonyítok:

1. A trianoni Magyarország 1937-ben lett olajtermelő ország a bukkszéki és budafai olajmezők felfedezésével, majd a világháború alatti időkben hazánk kőolajexportáló orszaggá vált. Ennek következtében a magyar olajipar a német stratégiák számára kiemelten fontos volt, de a – román olajipar jelentősége miatt - a háború utolsó időszakáig nem vált elsőrendű fontosságúvá.
2. Az Egyesült Államoknak küldött 1941-es magyar hadüzenetet követően a szövetségesek a lehető legteljesebb mértékig feltérképezték a magyar közlekedési és hadiipari célpontokat. Ennek eredményeként tisztán látták, hogy mekkora volt a magyar olajipar jelentősége a német szövetségi rendszeren belül. Így nem volt véletlen, hogy miért 1944 nyarán az ún. olajháború keretében mérték a legnagyobb csapássorozatot a hazai olajiparra. A szövetségesek azzal is tisztában voltak, hogy a Duna mennyire fontos a román olaj Németországba szállítása szempontjából, ami előrevetítette a Duna elaknásítását.
3. Az 1944-1945-ös olajipar elleni légitámadások következtében a magyar olajipar rendkívül

jelentős károkat szenvedett el, de ennek ellenére a háború végéig sikerült fenntartani a kőolaj-finomítók üzemmenetét és a dél-zalai olajmezők termelését is. A bombázások termelés kiesést, átmeneti leállásokat okoztak, azonban minden nehézség ellenére, ha alacsonyabb szinten is, de folyt a termelés a finomítóknak és az olajmezőkön.

3. A kutatási célok

1. Bemutatni a kőolaj szerepét a második világháború alatt. Ez különösen azért fontos, mert már az első világháborúban is kiemelt szerepe volt a fekete aranyknak, de az újabb világháború egy teljesen motorizált totális háború volt, amelyben a szembenálló országok olajhelyzete döntően meghatározta a háború végkimenetelét. Az ásványolaj katonai és politikai szerepének bemutatása során célom, hogy rávilágítsak a magyar olajiparnak a tengelyhatalmakon belül betöltött szerepére.
2. Megvilágítani azokat a politikai, gazdasági és katonai okokat, amelyek elvezettek a magyar olajipar elleni bombázásokig. Ennek érdekében különös hangsúlyt kívánok helyezni a magyar olajipart érintő szövetséges hírszerzési tevékenységre, amely az alapját jelentette annak, hogy mely olajipari objektumokat akartak a szövetségesek nehézbombázóikról támadni Magyarországon, a háború során.
3. A magyar olajipar elleni légitámadások hadtörténeti bemutatása a második világháború hadtörténetébe ágyazva minden eddiginél részletesebben és komplexebben. Továbbá a Duna szerepének bemutatása a román olaj Németországba szállításának szempontjából és a folyó 1944-es elaknásításának ismertetése.
4. A magyar olajipar elleni légitámadások jelentős károkat okoztak. Disszertációmban választ keresek arra, hogy az amerikai és brit légitámadások milyen hatással voltak az iparág kőolaj-finomítóinak és olajmezőinek a termelésére és mennyire sikerült a bombakárokat kijavítani, a finomítókat újból üzembe helyezni.

4. A kutatási módszerek

A tudományos kutatás során nagyjából az itthon fellelhető (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, HM HIM Hadtörténeti Levéltár, Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára, Magyar Olaj- és Gázipari Múzeum Adattár/Archívum), kisebb részt az Egyesült Államokban (Air Force Historical Research Agency) található levéltári forrásokra támaszkodtam a vonatkozó hazai és külföldi szakirodalom mellett.

Az események rekonstrukcióját – amennyiben megoldható volt – alapvetően a levéltári forrásokra támaszkodva végeztem el.

5. A releváns szakirodalom áttekintése

A témakörrel kapcsolatban eddig számos angol és magyar nyelvű mű jelent meg, de ezek alapvetően általánosságban mutatják be a második világháborús bombázások (légi háború) történetét. Az angol nyelvű szakirodalomból mindenképpen első sorban kell említeni Wesley Frank Craven és James Lea Cate többkötetes művét az amerikai légierő második világháborús történetéről (*The Army Air Force in World War II.*), valamint a Kit C. Carter és Robert Mueller által összeállított *The Army Air Force in World War II Combat Chronology 1941–1945* című kötetet. E könyvek mellett számos olyan kötet (Dorr, Robert F.: *B-24 Liberator units of the Fifteenth Air Force*, Osprey Publishing, Oxford, 2000., Granfield, Alun: *Bombers over Sand and Snow. 205 Group RAF in World War II*. Pen & Sword Aviation, Barnsley, 2011., Maurer, Maurer: *Air Force Combat Units of World War II*. USAF, [Washington], 1986., Munday, E. A.: *Fifteenth Air Force Combat Markings 1943–1945*. Beaumont Publication, London, é.n.) és tanulmány illetve szócikk (Ehrhart, Robert C.: *The European Theater of Operations, 1943–1945*. In.: Kreis, John F. (főszerk.): *Piercing the Fog. Intelligence and Army Air Forces Operations in World War II*. Air Force History Museums Program, Washington, D.C., 1996. 171–246. o., Tillman, Barrett: *The Forgotten Fifteenth*. In.: *Air Force Magazine Vol. 95, No. 09, September 2012* 92–96. o) jelent meg, amelyek az amerikai és brit légierők második világháborús tevékenységére vonatkozóan irányadók lehetnek. E mellett van pár olyan idegen nyelvű szakmunka, amely magyar fordításban is megjelent már, s nagy haszonnal lehet forgatni a témával kapcsolatban. Ilyenek Stephen E. Ambrose, Max Hastings és Janusz Piekalkiewicz munkái (Ambrose, Stephen E.: *Vad égbolt. A B-24-es bombázók fiatal hősei*. Gabo Kiadó, Hn., 2002., Hastings, Max: *Bombázók a brit RAF légi offenzívája Németország ellen 1939–1945*. Aquila Könyvkiadó, Debrecen, 1999., Piekalkiewicz, Janusz: *Légi csaták 1939–1945*. Ventus Libro Kiadó, [Bp.], 2007.).

A magyar nyelvű szakirodalomban első helyen kell említeni Pataky Iván, Rozsos László és Sárhidai Gyula *Légi háború Magyarország felett* címmel 1992-ben megjelent kétkötetes munkáját. Továbbá M. Szabó Miklós több könyvét (M. Szabó Miklós: *A Magyar Királyi Honvéd Légierő elméleti – technikai – szervezeti fejlődése és háborús alkalmazása 1938–1945*, Zrínyi Kiadó, [Bp.], 1999., M. Szabó Miklós: *A magyar királyi honvéd légierő a második világháborúban*, Zrínyi Katonai Kiadó, Budapest, 1987.) is. E kötetek a magyar légierő történetének bemutatásán keresztül engednek bepillantást az 1944–1945-ös hazánk légterében lezajlott légi háború eseményeire vonatkozóan. E mellett számos olyan tanulmány és szócikk van a teljesség igénye nélkül, amely több értékes információval szolgál a Magyarország elleni légitámadások történetével kapcsolatban (Karsai Elek: *Elképzelések és*

tervek Magyarország bombázására 1944-ben – amerikai levéltári anyag alapján. In.: Szili Ferenc (szerk.): Somogy megye múltjából. Levéltári évkönyv 16. Kaposvár, 1985. 503–540. o., Okváth Imre: Adalékok az Egyesült Államok hadászati légierejének második világháborús tevékenységéhez 1941–1945. In.: Hadtörténelmi Közlemények XXXIV. évf. 1987/3. 487–509. o., Dr. Pataky Iván: Repülőesemények Magyarországon a csendőrségi jelentések alapján 1944 február 22-től július 30-ig. In.: Zainkó Géza (szerk.): Repüléstörténeti konferencia közleményei 1996. Magyar Repüléstörténeti Társaság, Bp., 1996. 285–300. o., Sárhidai Gyula: Újabb adalékok Magyarország vasúti hídjainak amerikai bombázásához 1944-ben. In.: Levéltári Szemle 44. évf. 1994 4. szám 8–18. o., Schmidt László: Német aknarobbantó repülőgépek tevékenysége a Duna magyarországi szakaszán 1944–45-ben. In.: Haditechnika A múlt, jelen és jövő fegyverei. 40. évf. 2006/1. Január-február 72–76. o., Szabó Miklós: A magyar légierő a második világháborúban. 409–413. o. In.: Rácz Árpád (szerk.): Nagy képes millenniumi hadtörténet. 1000 év a hadak útján. Rubicon-Aquila-könyvek, Bp., 2000., Ury János: Két légitámadás a Péti Nitrogénművek ellen 1944 nyarán. In.: Hadtörténelmi Közlemények 107. évf., 1994/2. szám 128–143. o., Vajda Ferenc Antal: A magyar légierő és a németországi repülőgépbeszerzés a második világháború végén. In.: Hadtörténelmi Közlemények XXXIV. évf. 1987/3. 550–554. o., Veress D. Csaba: Veszprém megye és a Szövetséges Hatalmak stratégiai légitámadásai a második világháborúban. In.: K. Palágyi Sylvia (szerk.): A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei 15 Történelem, Veszprém, 1980., Veress D. Csaba: Zala megye és a szövetséges (USA, brit) stratégiai légierők támadásai (1943–1944). 151–167. o. In.: Degré Alajos (szerk.): Zalai Gyűjtemény 16. Közlemények Zala megye közgyűjteményeinek kutatásaiból 1980–1981. Zalaegerszeg, 1981., Veress D. Csaba: Légi harctevékenység a Balaton térségében (1944. október – 1945. március). In.: Töröcsik Zoltán–Uzsoki András (Szerk.): A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei 16, Veszprém Megyei Múzeumok Igazgatósága, Veszprém, 1983. 413–439. o.). A fentiek mellett több olyan angol és magyar nyelvű kötet/szkcikk is napvilágot látott, amely a hadigazdaság és az olaj szerepével is foglalkozik. Ezek a magyar olajipar elleni légitámadások háttérének megértése miatt fontosak (Medlicott, W. N.: The Economic Blockade Vol. I. His Majesty's Stationery Office and Longmans, Green and Co., London, 1952., Milward, Alan S.: Háború, gazdaság, társadalom 1939–1945. A II. világháború háttérében meghúzódó gazdasági események. Aquila Könyvkiadó, [Debrecen], 2000., Oil as a Factor in the German War Effort, 1933–1945. Office of the Cabinet and Minister of Defence, 8th March, 1946, Dombrády Lóránd: A Magyar hadigazdaság a második világháború idején. Petit Real Könyvkiadó, Bp., 2003., Juhász Vilmos: Nyersanyagháború. Dante Könyvkiadó,

Bp., 1940., Louis, Nauwelaerts: *Harc a petróleumért*. Királyi Magyar Természettudományi Társulat, Bp., 1937., Ránki György: *A II. világháború gazdaságtörténete*. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Bp., 1990., Szemjonov, Jurij: *A Föld kincsei gazdasági földrajz mindenki számára*. Athenaeum, Bp., é.n., Dr. Bahr, Hans: *Das Öl im englischen Krieg*. In.: *Oel und Kohle* 37. Jahrgang Nr. 20. 22. Mai 1941. 353–354. o., Dr. Kaiser Ferenc: *A kőolajhiány – ezen belül a magyar termelés – hatása Németország második világháborús stratégiájának alakulására*. In.: Cseh Valentin (szerk.): *"Harc a petróleumért" Avagy az olaj szerepe a modern háborúban*. Magyar Olajipari Múzeum, Zalaegerszeg, 2010. 7–18. o., Dr. Meskó Géza: *A háborús nyersanyagok geopolitikája*. In.: *Magyar Katonai Szemle* XIII. évf. 1943/1. 151–162. o., Udvary Jenő: *Az olajkérdés a háború tükrében*. In.: *Magyar Katonai Szemle* XIV. évf. 1944/1. 131–134. o., Zetelaki Tibor: *A kőolaj a háború tükrében*. In.: *Magyar Katonai Szemle* XII. évf. 1942/7. 157–163. o.).

Mindezek – minden értékük ellenére és szándékuk szerint – csak *részproblémákkal* foglalkoznak, amiket én egységes egésszé gyúrtam össze.

6. Összegzett következtetések

A második világháború során a szövetségeseknek a magyar olajipar ellen végrehajtott légitámadásai jelentős károkat okoztak minden tekintetben, de a gyors helyreállításoknak köszönhetően bizonyos szinten – ha kisebb szünetekkel is –, de sikerült fenntartani a kőolaj-finomítók termelését. Ha ebből a szemszögből vizsgáljuk az eseményeket, akkor az angolszász szövetségesek kudarcot szenvedtek, hiszen pl. a pétfürdői finomító gyakorlatilag folyamatosan termelt a háború végéig. Másfelől viszont a bombázásokkal okozott óriási károk jelentős mértékben hátráltatták a kőolaj-feldolgozást, ami elősegítette a németek vereségét. Ilyen formán a bombázások sikeresnek mondhatóak. Alapvetően nagy igazság van abban, hogy, ha a szövetségesek szisztematikusan és folyamatosan támadták volna a magyar (német!) olajipart, akkor előidézhatték volna a finomítók teljes pusztulását. Ezt napjainkban, látva az események összefüggéseit könnyű megállapítani, de az akkori döntéshozók ezt különböző okok miatt másként látták. Ennek ellenére bárhogyan is nézzük, a szövetségesek olajháborúja jelentős veszteséget okozott emberéletben és anyagiakban Németországnak és szövetségeseinek, így hazánknak is. Óriási károkat szenvedett el emiatt a magyar olajipar is. A háborút követően több olyan magyar finomító (pl.: Magyar Petróleumipar, Fanto) is volt, amelyet sosem építettek már újjá, mivel olyan mértékű volt a pusztulásuk, illetve a politikai-gazdasági átalakulás sem tette égetően szükségessé újjáépítésüket.

7. Az elvégzett vizsgálat leírása fejezetenként

- I. fejezet: A katonai és politikai helyzet 1942 ősztől 1944 tavaszáig: A fejezetben bemutatom a világháború 1943–44 közötti legfontosabb katonai és politikai eseményeit, amelyek megteremtették a lehetőségét a Közép-Európa, és így hazánk elleni légitámadások kiterjesztésének. Ennek megfelelően a fejezetben ismertetem a keleti-, az észak-afrikai-, szicíliai- és dél-olaszországi-hadszínterek – témám szempontjából – kiemelkedő katonai eseményeit, továbbá a szövetségesek történelmi jelentőségű konferenciáit. A fejezet végén Magyarország helyzetét vázoló a hazánk elleni első angolszász légitámadás bekövetkeztéig.

A sztálingrádi csatától kezdődő időszak mind katonailag, mind politikailag egy rendkívül mozgalmas szakasza volt a világháborúnak, amelynek során a szövetségesek megteremtették a feltételeit a tengelyhatalmak legyőzésének.
- II. fejezet: A magyar olajipar és helyzete a német szövetségi rendszerben: A fejezetben vázoló a háborúban szembenálló felek olajhelyzetét, különös tekintettel Németországra. A fejezet tárgyalja a magyar olajipar helyzetét a tengelyhatalmak olajiparán belül. Ezzel azt a célt követtem, hogy rávilágítsak, milyen súlya volt hazánk olajiparának a világháború során, s ez mennyiben befolyásolta a magyar olajcélok angolszász bombázását.
- III. fejezet: A magyar légvédelem (1935–1944): E fejezet tárgyalja a magyar légvédelem ügyét attól kezdve, hogy az Országgyűlés elfogadta a légvédelmi törvényt, vagyis az 1935. évi XII. törvénycikket, amelynek alapján létrehozták az Országos Légvédelmi Parancsnokságot (OLP) a Honvédelmi Minisztérium alárendeltségében. Külön érdekessége a fejezetnek, hogy az ipari légmentesítést az egyik olajipari vállalat, a Magyar Amerikai Olajipari Rt. példáján keresztül tudom bemutatni. E fejezet a légmentesítés mellett a légvédelemmel, pontosabban a légvédelmi tüzérséggel is foglalkozik.
- IV. fejezet: A Magyar Királyi Honvéd Légierő 1919-től 1945-ig: E fejezet a szakirodalmi adatok alapján tömören összefoglalja a Magyar Királyi Honvéd Légierő kifejlődését és háború alatti helyzetét. E mellett bemutatom a Luftwaffe Magyarországon tevékenykedő alakulatait is, ezzel is komplexebbé téve a fejezetet.
- V. fejezet: Az amerikai 15. légi hadsereg és a brit 205. bombázócsoporthoz: A fejezet amerikai, angol és hazai szakirodalmi adatok alapján ismerteti az amerikai 15. légi hadsereg és a brit királyi légierő 205. bombázócsoporthoz, valamint a támadások során használt legfontosabb repülőgéptípusokat.
- VI. fejezet: A magyar olajipar lebombázására vonatkozó szövetséges tervek: Attól a pillanattól kezdve, hogy az amerikai Kongresszus kimondta a hadiállapotot

Magyarországgal szemben, megkezdődtek a magyarországi katonai, ipari és közlekedési célok felderítését célzó munkálatok. Ennek során a felderítési tevékenység fókuszába került a magyar olajipar, melyet több jelentésben elemeztek, míg végül meghatározták a bombázásra kijelölt célpontokat.

7. VII. fejezet: Az első berepülések és bombázások 1943 nyarától 1944 nyaráig: A fejezet tárgyalja azt az időszakot, amikor az angolszász légierő megkezdte az átrepüléseket Magyarország nyugati megyéi felett. Ez volt az az időszak, amikor az angolszászok a magyar kormányzattal fennálló hallgatólagos egyezmény alapján nem hajtottak végre támadást hazánk ellen, cserébe a magyar légvédelem és légierő sem támadta az ellenséges bombázókat. Ez a kegyelmi állapot a német megszállásig állt fenn, majd ezt követően rövidesen megkezdődött az ország módszeres bombázása. Már ekkor jelentős károkat szenvedett el a magyar olajipar is.
8. VIII. fejezet: Az olajháború 1944 nyarán: Hosszas küzdelem után Spaatz tábornoknak sikerült elérnie Eisenhower tábornoknál azt, hogy olajcélokat támadhasson célzottan a szövetséges légierő. Az 1944. május 12-én elindított hadjárat hazánk elleni első támadására 1944. június 12/13-án éjszaka került sor. E fejezet veszi sorra azokat a támadásokat, amelyek 1944 nyarán érték a magyar olajipart, s nagyrészt megsemmisítették azt. A fejezet bemutatja azt a harcot, amelyet a bombázók folytattak a magyar/német légierővel, s magukkal a gyárakkal, hogy céljukat elérjék.
9. IX. fejezet: Légitámadások a magyar olajipar ellen 1944. szeptembertől 1945. márciusig: 1944 nyarának a magyar olajipar ellen végrehatott heves támadásai után egy viszonylag nyugodtabb időszak vette kezdetét 1944 ősztől kezdve a magyar olajipar elleni légitámadásokban. Ezen időszak legjelentősebb légitámadását a Shell csepeli finomítója szenvedte el szeptember 17-én, s ettől kezdve alapvetően elterelődött a magyar olajiparról a szövetségesek figyelve. Ebben szerepe volt annak, hogy finomítóiparunk jelentős részéről úgy gondolták, hogy megsemmisült. Ennek ellenére több olyan esemény is bekövetkezett a háború végéig, amely érintette a magyar olajipart, így meg kell említeni az 1945. márciusi légitámadásokat az almásfüzitői és szőnyi kőolaj-finomítók ellen. E támadásokkal befejeződött a hazánk olajipara ellen irányuló angolszász légitámadások időszaka.
10. X. fejezet: A légitámadások egy fontos mellékszála – a Duna 1944-es elaknásítása: A fejezet egy nagyon fontos és izgalmas kérdést tárgyal, mégpedig a Duna elaknásítását. Ez a szövetségesek számára a román olajszállítmányok Németországba juttatásának megakadályozása miatt volt elsődleges fontosságú. A hadművelet eredményeként

jelentősen sikerült csökkenteni az olajszállítmányok mennyiségét a folyón, s számos hajót süllyesztettek el, ezzel is akadályozva a szállításokat.

11. XI. fejezet: Az olajipar elleni légitámadások következménye: A fejezet tárgyalja a magyarországi kisfinomítók létrehozásának körülményeit és a bombázásoknak a magyar olajiparra gyakorolt hatását, amely bizonyos esetekben évekkel a háború befejezését követően is hatással volt az iparág működésére.

8. Az értekezés új tudományos eredményei

1. Bizonyítottam a kőolaj stratégiai jelentőségét a második világháború alatt, különös tekintettel a magyar olajiparnak a tengelyhatalmak olajiparán belül betöltött szerepére.
2. Feltártam majd összegeztem azokat a politikai, gazdasági és katonai okokat, amelyek elvezettek a magyar olajipar elleni 1944–1945-ös légitámadásokig. Különös hangsúlyt helyeztem a magyar olajipart érintő szövetséges hírszerzési tevékenységre, az e folyamat során készült jelentéseken keresztül.
3. Minden korábbinál teljesebben, komplexitásra törekedve, bemutattam a magyar olajcélok ellen indított angol-szász légitámadásokat. Ezen eseménysort igyekeztem a második világháború hadtörténetébe ágyazva ismertetni. Minden eddigit lényegesen meghaladva, a teljesség igényével tártam fel a Duna elaknásításának folyamatát, annak hadászati-hadműveleti jelentőségét, amely fontos volt a román olaj Németországba juttatásának megakadályozásában.
4. Disszertációmiban egyértelművé váltak azok a károk, amelyeket a magyar olajipar elszenvedett. Ugyanakkor feltártam, hogy az iparág miként tudta a működését fenntartani az ismétlődő amerikai és brit légitámadások ellenére a második világháború végéig.

9. Ajánlások és javaslatok a jövőre vonatkozóan

A magyar olajipar elleni légitámadások történetének további kutatására vonatkozóan az volna szerencsés, ha a jelenleg rendelkezésre álló ismereteket az amerikai és brit levéltárakban még fellelhető források segítségével tovább pontosítani és bővíteni lehetne. Ez mindenképpen újabb kutatásokat igényel, de ennek segítségével pontosítani lehet a jelenleg is számos adatot tartalmazó doktori disszertációt.

10. A kutatási eredmény gyakorlati felhasználhatósága

A doktori értekezés kutatási eredményeit a hadtudomány, a történettudomány és az oktatás területén (oktatási segédanyagként) lehet hasznosítani. E mellett az olajipari létesítmények

területére és a Dunába dobott robbanótestek vizsgálatához, valamint katasztrófavédelmi feladatokhoz is támpontot nyújthatnak az értekezésben lévő adatok. A doktori értekezésben szereplő új tudományos eredmények elősegíthetik a második világháború történetének még alaposabb megismerését, amely hasznára válhat a magyar katonai felsőoktatásban részt vevőknek.

11. A doktorjelölt témával kapcsolatos publikációs jegyzéke

1. A Bázakerettye elleni szövetséges légitámadás. In: Hévíz Művészeti és művelődési folyóirat XVI. évf. 2–3. sz. 2008. 85–90. o.
2. Kerettye bombázása. Liberátorok az olajmező felett. In: Zalai Napló XI. évf. 9. szám 2008. május 28. 7. o.
3. Légiriadó! 1. rész: A budapesti és csepeli olajipari létesítmények elleni szövetséges légitámadások. In.: Panoráma, a MOL – csoport belső hírlevele. 5. évf. 15/16 sz. 2008. augusztus 32–33 o.
4. A zalai olajmezőket ért támadások. In: Panoráma, a MOL-csoport belső hírlevele. VI. évf. 15/18 sz. 2009. augusztus-szeptember. 22–23 o.
5. Álcaháló az objektumokon. Légtalmai intézkedések a zalai olajmezőkön. In: Zalai Napló XII. évf. 16. szám 2009. november 10. 7. o.
6. Szövetséges légitámadások a MAORT üzemek ellen 1944-ben. In: Cseh Valentin (Szerk.): „70 éve alakult a MAORT” - tanulmányok egy bányavállalat történetéről. Magyar Olajipari Múzeum, Zalaegerszeg, 2009. 154–170. o. / Allied Air-strikes against MAORT's Facilities in 1944. In: Cseh, Valentin (Szerk.): „MAORT was established 70 years ago” -Studies on the history of a mining company, Museum of the Hungarian Petroleum Industry, Zalaegerszeg, 2009. 171–192. o.
7. A csepeli Petróleum-kikötő elleni Szövetséges légitámadások a második világháborúban. In.. Rab Virág–Szappanyos Melinda (Szerk.): 8. Országos Interdiszciplináris Grastyán konferencia előadásai. PTE Grastyán Endre Szakkollégium, Pécs, 2010. 60–71. o.
8. Angolszász légicsapások a hazai olajipar ellen 1944-ben. In.: Cseh Valentin (Szerk.): „Harc a petróleumért” Avagy az olaj szerepe a modern háborúban, Magyar Olajipari Múzeum, Zalaegerszeg, 2010. 61–102. o.
9. Az almásfüzitői és a szőnyi finomítókat ért támadások. In.: Panoráma a MOL-csoport belső hírlevele VII. évf. 4. szám 2010. április 22–23. o.
10. Légiriadó és a gázkitörés In: Zalai Napló XIV. évf., 8. szám 2011. június 21. 4. o.
11. Az Új Magyarország című újság tudósításai az 1943-as szicíliai partraszállásról. In.:

- Oszetzky Éva–Bene Krisztián (Szerk.): Újlatin kultúrák vonzásában. MTA Pécsi Területi Bizottsága Romanisztika Munkacsoport – Pécsi Tudományegyetem Francia Tanszék, Pécs, 2012. 307–315. o.
12. Az amerikai 15. légi hadsereg bombázóinak tevékenysége a zalai olajmezők felett a második világháborúban. In.: Orha Zoltán–Simmer Livia (Szerk.): Zalai Múzeum 21. Közlemények Zala Megye Múzeumaiból, Göcseji Múzeum, Zalaegerszeg, 2013. 199–210. o.
  13. A Petróleum-kikötő – A csepeli olajipari társaságok története 1945-ig, Magyar Olaj- és Gázipari Múzeum, Zalaegerszeg, 2014.
  14. Olajháború: Célkeresztben az almásfüzitői és szőnyi finomítók 1944/45-ben. In: Kiss Petra (Szerk.): A hadtudomány és a 21. század: konferenciakötet. Budapest, 2014. 151–176. o.
  15. A dunai olajszállítók és a folyó 1944. évi elaknásítása. In.: Társadalom és Honvédelem XVII. évf. 2014/3–4. szám 87–96. o.
  16. Petróleumszállítás a Dunán 1898-1945. In.: Történeti Muzeológiai Szemle 13. Magyar Múzeumi Történész Társulat, Budapest, 2014. 63–89. o.
  17. Hullottak a rombolóbombák. 1944-45-ben a szövetséges erők több légi támadást intéztek a zalai célpontok ellen In. Zalai Hírlap 70. évf. 90. szám 2014. április 17. 13. o.
  18. Olajháború: Kilencszáznegyvennégy őszén jelentős légitámadások érték a magyar finomítókat. In.: Magyar Nemzet LXXVII. évf. 291. szám 2014. október 25. 39. o.
  19. Nappali fény éjjel is. A gázfáklya utat mutatott a bombázóknak. In.: Zalai Hírlap 71. évf. 4. szám 2015. január 6. 13. o.
  20. Az olaj szerepe a második világháborúban. In: Társadalom és honvédelem XIX. évf. 2015/2. 39–47. o.
  21. Hasra érkezés: A magyar légvédelem által lelőtt első Liberator. In.: Magyar Nemzet LXXIX. évf. 31. szám 2016. február 6. 26. o.
  22. Műtárgyak a bombázóporban: (A Balatoni Múzeum és a Székely Nemzeti Múzeum gyűjteményeinek pusztulása 1945-ben). In.: Pannon Tükör 21. évf. 2016/2. 49–51. o.
  23. Légi harcok Zalaegerszeg térségében a második világháború idején. In: Molnár András (Szerk.): Egerszegi évszázadok. Fejezetek Zalaegerszeg történetéből. Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata, Zalaegerszeg, 2016. 162–178. o.

12. Doktorjelölt szakmai-tudományos életrajza

Tanulmányok

1999–2004: Janus Pannonius Tudományegyetem/Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar – Történelem szak Végzettség: történelem szakos bölcsész és középiskolai tanár.

2009–2012: Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Kossuth Lajos Hadtudományi Kar / Nemzeti Közszerológati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Hadtudományi Doktori Iskola Doktori (PhD) képzés.

Külföldi tanulmány

2003: Pädagogische Akademie des Bundes in Vorarlberg, Feldkirch, Ausztria (az Európai Unió Erasmus-programjának keretében).

Nyelvismeret

Angol alapfokú: 2017. március 3. ECL típusú államilag és nemzetközileg elismert komplex nyelvvizsga.

Német középfokú: 2004. május 23. ÖSD típusú államilag és nemzetközileg elismert komplex nyelvvizsga.

Munkahelyek

2005–2006: Helikon Kastélymúzeum, Keszthely, muzeológus.

2006 óta: Magyar Olajipari Múzeum/Magyar Olaj- és Gázipari Múzeum, Zalaegerszeg, történész-muzeológus.

Szakmai elismerés/díj

2006. november 9: Havril András vezérezredes a HM Honvéd Vezérkar Főnökének különdíja a „Kard és kereszt” irodalmi pályázaton a Nándorfehérvár ostroma 1456 című mű kéziratáért.

Szakmai szervezeti tagság

2004 óta: Magyar Történelmi Társulat.

2006 óta: Magyar Múzeumi Történész Egyesület.